

1 Νοεμβρίου 1170.—Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μιχαήλ Γ' επέτιμης τούσ' Επισκόπους Δέρκων, Πραϊνέτου και Χαλκίδος, χειροτονήσαντας άκανόνιστως κληρικούς προερχομένους έκ τής Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως. 10 94r. 1436

ΧΑΛΚΙΔΟΣ 1170

Migne
Patrologie
Graeca
v. II9
Σ. 788-789

Μιχαήλ Αγκιάλου (1169-1177). Περί τού μή χειροθεῖν κληρικούς τούς έξ έτέρας ένορίας.

Μηνί Νοεμβρίῳ ήμέρα α'. έπινεμήσεως δ'., προκαθημένου τού άγιωτάτου ήμῶν δεσπότου και οίκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Μιχαήλ, συνεδριαζόντων τῇ μεγάλη άγιωσύνη αὐτοῦ ιερωτάτων άρχιερέων

Στεφάνου Καισαρείας,
Νικολάου Εφέσου,
Μιχαήλ Ηρακλείας, ...
Δέοντος Αδριανουπόλεως.....
Ιωάννου Βιζύης και
Ρωμανού Απρω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
'Αλλ' οὐκ οἶδ' οτι παθόντες τινάς τῶν ιερωτάτων άρχιερέων, οἱ και μάλιστα έγγιστα τῆς βασιλείδος ταυτῆς τῶν πόλεων τούς άρχιερατικούς θρόνους έλαξαν, άσυντηρητάς και άστέγας χειροτονίας διακόνων και ιερέων, μή υποκειμένων ταῖς τῆ αὐταῦς ένορίαις, πολλάκις έάλωσαν.

Οἱ γάρ περί τούτου προσηγγελέντες τῷ πρό ήμῶν άγιωτάτῳ πατριάρχη κυρίῳ Λουκά (1156-1169) και παρεγγυηθέντες παύσασθαι τού τοιαῦτα ποιεῖν άκανόνιστα· φαμέν δῆ τού χειροτονεῖν ύπερόρια, και τούς έξ έτέρας ένορίας εἰς αὐτούς άφιγμένους, άνυποστόλως οὔτω χειροθετεῖν· άμνηστῆσαι τῶν αὐτοῖς περί τούτου παρηγγελμένων οὐκ έπαύσωντο τίθεσθαι μέχρι δῆτα και σήμεραν.

Επειδή τοίνυν άνηγγέλη και τῇ ήμῶν μετριότητι παρά τού ήμετέρου χαρτοφύλακος, πολλούς τινας τῶν έκ τῆς ήμετέρας ένορίας παρά γνώμην αὐτοῦ πρόσ τούς πέριξ ταυτησί τῆς μεγαλοπόλεως άπερχομένους έπισκόπους τε και άρχιεπισκόπους, ιερατικοῦ παρ' αὐτῶν άξιοῦσθαι χαρίσματος, εἴτ' αὐθις έπαναστρέφειν εἰς τήνδε τήν καθ' ήμᾶς ένορίαν, μετά δῆ τάχα και γραμμάτων συστατικῶν, τό ποιητέσων αὐτῷ επί τούτοις έζῆτει μαθεῖν παρά τῆς ήμῶν μετριότητος. Αμφιβάλλειν γάρ οὐ μικρῶς έφασκε, μήποτε κρίμασιν άλλοτρίους έπικοινωνοίη, παραχωρῶν ιερασθαι

2
οὗσαυτός ἐξήτασε, περί ὧν οὔτε μαρτύρων, ὡς ἔθος αὐτῷ, παραστάντων ἐπύθετο, καί εἰ χρόνων εἴη τῶν ὠρισμένων, πεπληροφόρηται· οὔτε δοκιμασίαι περί τοῦ βίου τούτων πεποίηται, καί τό πιστόν τοῦ ἀξίους εἶναι τοῦ ἐπαγγέλματος ἐκ τῆς ἐνουπογράφου μαρτυρίας τῶν κατά πνεῦμα τούτους ὠδινησάντων παρείληφε· καί ταῦτα, πολλάκις ἐπί τινων προφανῶς ἐναντιουμένης τῆς ὄψεως περί τήν τῶν χρόνων τέως ἐντέλειαν· καί τόντριακον-τούτην εἶναι ὀφείλοντα, πολλῷ τῆς τοιαύτης λύπεσθαι προθεσμίας· προσμαρτυρούσης προδήλως ἕκ τε φῆς κατά τήν ἡλικίαν τοῦ σώματος φαινομένης ἀτελοῦς καταστάσεως, καί ἐξ αὐτῆς τοῦ πάγωνος τῆς ἐπιψιλώσεως, ἐφ' ὧν δέ βραχείας πάνυ καί εὐδεεστέρας πολλῷ τοῦ προσήκοντος τριακοντούτη πωγωνήτη τριχώματος.

Ταῦτα λέγων, καί τήν ὑφέρπουσαν τοῦτον ἀμφιβολίαν καί ἀπορίαν, ὡς οὐκ ἀνεύλογον, ἐξ ἔργων αὐτῷ παρεδήλωσε· παραστησάμενος τῇ ἡμῶν μετριότητι συνοδικῶς προκαθιέντι τῆν σήμερον δύο καί τρεῖς οὕτως ἔχοντας ὄψεως καί καταστάσεως, καί ἐξ ἱερατικόν προβιβασθέντας βαθμόν· ἄν μὲν πρὸς τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Δέσποδος οὐς δέ παρὰ τῶν θεοφιλῶν ἐπισκόπων, τοῦ τε Πραίνετου καί τοῦ Χαλκίδος· καί ἄλλους δέ παρὰ διαφόρων οὕτω κεχειροτονημένους ῥάμενος εἶναι, καί διατρίβειν ἐν ταῦθα, καί ἱεουργεῖν ἐθέλειν ὡς ἱερεῖς.

Τό γοῦν τοιοῦτον τοῦ θεοφιλεστάτου ἡμῶν χαρτοφύλακος ἀξιοζήτητον πρόβλημα, οὐδέ ἡ μετριότης ἡμῶν καταλεπεῖν ἐθέλουσα ἄλυτον, ἐπί κοινοῦ συνδιασκεψαμένη τῇ εἰδημούσῃ θείᾳ καί ἱερᾷ ἐπέστρεψεν ἀδελφότητι. Τοίνυν καί περί τοῦ προκειμένου διαγνωμονῆσαι θέλοντες, διακριθῆναι πρότερον ἐζητήσαμεν, τίνα μὲν τᾶ τῶν ἀπανταχοῦ ἀρχιερέων εἰσί κοινότερα ἐνεργήματα, τίνα δέ ἰδικώτερα· τουτέστι ποῖα μὲν οἱ ἐγχώριοι τῶν ἀρχιερέων οὐ κωλύονται τίνα δέ ἀπείρονται ποιεῖν ὑπερόρια.

Καί ἐπειδή τάπερί τούτων φιλοκρινουῖντες ἐφεύγομεν..... χειροθεσί-
ας ἱερατικῶς ἀξιοῦν, οὐ τούς ἀπανταχόθεν ἐρχομένους ἀλλ' ἢ μόνους τούς ἐκ τῆς οἰκίας ἐνορίας ἐνί ἐκάστῳ ἀρχιερεῖ κεκανόνισται· ἵναμὴ τό ἄ-
τακτον τούτους καί στασιῶδες ἐμπολιτεύοιτο, ἐξ ὧν τό εὔτακτον καί τό
τῆς εἰρήνης καλόν καί τοῖς ἄλλοις ὀφείλεται κανονίζεσθαι.

Ἐπεὶ οὖν οὕτω ταῦτα ζητήσαντες, εὖρομεν, τὸ μὲν σχολὴν τῶν προγεγονότων καταψηφίσασθαι, καὶ ἀκυρῶσαι τὰς ἤδη σφίσι προτετελεσμένας ἱερατικὰς ἐνεργείας, καὶ εἴτε ἀφορισμῶ τοῖς χειροθετήσαντας καθυποβαλεῖν, εἴτε τοὺς χειροτονηθέντας τῆς ἱερατικῆς ἀξίας ἀπογυμνώσαι, σκληρόν τι καὶ ἀπηνές ὅλως ἐλογισάμεθα· τὸ δὲ καὶ ἔτι ἀνασχέσθαι τῶν ἐπὶ κρίμασι σφετέρῃ τά τοιαῦτα διαπραξαμένων παράλογα, καὶ τὰ μὲν προτετηγμένα φιλανθρώπως παραδραμεῖν, τὸ δὲ μέλλον ἐπιδιορθωτικῶς, ἀσφαλίσασθαι, ἅτε κοινῶ συμφέρον καὶ ἡμῖν αὐτοῖς ἀπεκρίναμεν.

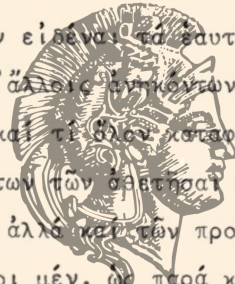
Λοιπὸν καὶ ὁμοφρονοῦντες ἀποφαινόμεθα ἅπαντες, μηκέτι τὸ ἀπὸ τοῦδε τολμῆσαι τινα τῶν πλησιοχώρων εἴτε καὶ πορρωτέρων ἀρχιερέων, τῶν τε ἐκ τῆς ἡμετέρας συνόδου, τῶν τε ἐξ ἑτέρας, χεῖρα τελεστικὴν ἐπιθεῖναι ἐπὶ τινι τῶν τῆς ὑπὸ τὴν βασιλίδα ταύτην καὶ μεγαλόπολιν ὄντων ἐνορίας, καὶ οἰουδήτινος αὐτόν ἀξιῶσαι τῶν ἱερωμένων τόπου τε καὶ βαθμοῦ· ἀλλ' ἕκαστον εἶδέναι τὰ ἑαυτοῦ δίκαια καὶ τούτοις ἀρκεῖσθαι καὶ μόνοις· τῶν δ' ἄλλοις ἐπιγινώσκοντων ἀρχιερατικῶν δικαίων μὴ καταπευθεῖν ἐν ἀναιδέως, καὶ τὸ ὄλον καταφρονητικῶς, εἶδέναι ὀφειλούντων τῶν ὀφειλόμενων τολμησόντων τὰ οὕτω κανονικῶς παρ' ἡμῶν διατεταγμένα, ἀλλὰ καὶ τῶν προσερχομένων αὐτοῖς καὶ ἱερωσύνης ἀξιουμένων, ὡς οὗτοι μὲν, ὡς παρά κανόνας χειροτονηθέντας, οὐδὲν ἱερατικὸν λειτουργήμα ἐνταῦθα διενεργήσουσιν, ἀλλ' ἐν ἐλείναις ταῖς ἐνορίαις ἀδεῶς ἱεράσονται, ἐν αἷς καὶ τὸ χρῆσμα τῆς ἱερωσύνης ἐδέξαντο.

Οἱ δὲ χειροτονήσαντες, ἐξ οἷα ἂν εἶεν συνόδου, ἀλειτουργησίας ἐπιτιμίῃ ἀπεντεῦθεν ἔσονται ὑποκείμενοι· ὡς μηδὲ μετὰ πρῶτην ἢ δευτέραν παραίνεσιν (πρῶτην δὲ φάμεν τὴν καὶ παρά τοῦ πρό ἡμῶν ἀγιωτάτου Λουκᾶ συνοδικῶς περὶ τοῦτουγενομένην ἔγγραφον ἐπιφώνησιν) ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης ἀκανονίστου θελήσαντες πράξεως.

Διὸ καὶ τετύπεται παρεκβληθῆναι καὶ δοθῆναι τὴν τοιαύτην σημείωσιν.

Ἀφορισμοῦ θεῖ προσεπιτεθέαμεν ἐπιτίμιον, καὶ ὅς ἂν πρῶτος τῶν τὰς τοιαύτας διενεργούντων ἀκανονίστους χειροτονίας τὰ παρ' ἡμῶν διωρισμένα ταῦτ' ἐπιγνώσεται, εἰ μὴ καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ ἱερωτάτοις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

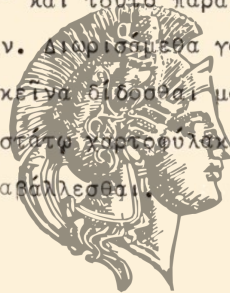
ἀρχιερεῦσι τὰ ὀρισθέντα γνωρίσκειν· ἃ δὴ καὶ ἐπίπασῶν τῶν ἐνοριῶν τῶν ὑπὸ τὰς ἀπανταχοῦ ἀγιωτάτας Ἐκκλησίας, ἤγουν μητροπόλεις, ἀρχιεπισκοπὰς, τὸ ἐν ἔργον τε καὶ ἀναλλοίωτον ἔξουσι.

Καὶ οὐδεὶς τῶν ἱεραῶν τὸ ἀπὸ τοῦδε μελλόντων εἰς ἕτερον ἀρχιερέα παρ' ἐνορίαν ἀφίξεται, καὶ παρ' ἐκείνου τοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀξιωθήσεται χάρισματος.

Ἀπαντεῦθεν γάρ ὑπόδικοι ἔσονται ἀμφοτέροι, ὃ τε χειροτονηεὶς ἱερεύς, καὶ ὁ χειροτόνησας τοῦτον ἀρχιερεύς, τοῖς οἷς περὶ τούτοις ἤδη συνοδικῶς διωρισάμεθα φθάσαντες.

Ἴνα δέ μή πρόφασις εἴη, καὶ τοῦτο δῆθεν εὐάφορος, τοῖς μὴ βουλομένοις ἐνταῦθα χειροτονῆσθαι, προσερχομένοις τῷ θεοφιλεστάτῳ ἡμῶν χαρτοφύλακι, τὸ καινοτομίαν ἴσως ὑφέστασθαι πλείονα τῆς εἰθυίας συνθηεῖας ἔκπαλαι δίδεσθαι· καὶ τοῦτο παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, συνοδικῶς διωκονόμεται σήμερον. Διωρισάμεθα γάρ, τὸ ἀρχαῖον ἔθος ἐπὶ τούτοις μὴ παραβαίνεσθαι, ἀλλ' ἐκείνα δίδεσθαι μόνον τοῖς τε ἐπισκοπειανοῖς καὶ τῷ κατὰ καιροῦς θεοφιλεστάτῳ χαρτοφύλακι, τὰ εἰθῆρα παρὰ τῶν χειροτονουμένων ἀνέκαθεν καταβάλλεσθαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ